

Justiitsministri 08. juuni 2023 käskkirja nr 46
„Noorte õigusrikkujate retsidiivsuse vähendamine“ muutmise
käskkirja eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Euroopa Sotsiaalfondi+ vahendite kasutamisel perioodil 2021–2027 on aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706) artiklis 10 nimetatud partnerluslepe ning Vabariigi Valitsuse heaks kiidetud ja Euroopa Komisjoni kinnitatud rakenduskava „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027” (edaspidi rakenduskava). Rakenduskava elluviimiseks kehtestas justiitsminister 08. juuni 2023. a käskkirjaga nr 46 „Toetuse andmise ja kasutamise tingimuste ja korra kehtestamine noorte õigusrikkujate retsidiivsuse vähendamiseks“ toetuse andmise ja kasutamise tingimused ja korra „Noorte õigusrikkujate retsidiivsuse vähendamiseks“ (edaspidi TAT käskkiri).

TAT käskkirja eelnõu ja selle seletuskirja koostas Justiitsministeeriumi üldosakonna eelarve- ja strateegiatalituse välisvahendite koordinaator Annika Leevand (tel 620 8174, annika.leevand@just.ee) ning käskkirja eelnõu ja seletuskiri on kooskõlastatud Rahandusministeeriumi üldosakonna õigustalituse juhataja Marju Lepmetsaga (marju.lepmets@fin.ee).

TAT käskkirja muutmist on 7.12.2023 taotlenud elluviija ja selle on tinginud vajadus täpsustada TATI sekkumiste ja tegevustega seotud abikõlblikke kulusid. TAT käskkirja muutmise taotlus saadeti arvamuse avaldamiseks rakendusüksusele. Rakendusasutuse algatusel täpsustatakse kaudsete kulude hüvitamise ja kulu tasumist tõendavate dokumentide esitamisega seonduvat.

Seletuskiri kirjeldab muudatusi võrreldes justiitsministri 08. juuni 2023. a käskkirjaga nr 46 kehtestatud TAT käskkirjaga.

2. Eelnõu sisu

TAT käskkirja eelnõu **punktiga 1.1** parandatakse ekslik sõnastus lisade osas, kuna TAT käskkirjale lisatud lisal lisasid ei ole.

TAT käskkirja eelnõu **punktiga 1.2** tuuakse selgemalt välja, kellel on õigus saada kaudsete kulude hüvitamist. Kaudsete kulude hüvitamist saavad kasutada elluviija ja partner.

TAT käskkirja eelnõu **punktiga 1.3** tuuakse selgemalt välja sekkumistes ja tegevustes osalejate osalemiskulude abikõlblikkus. Koolitustel või muudel sekkumistel või tegevustel (nt konverentsidel) osalemise ehk osalejate osalemiskulu on abikõlblik. Osalemise kulu võib sisaldada nii siselähetusega kaasnevat kulusid majutusele, transpordile (ühistranspordile või mootorsõidukile), päevarahale, toitlustusele, osalemistasule vms.

TAT käskkirja eelnõu **punktiga 1.4** tuuakse selgemalt välja, et ka näiteks TAT sekkumistega seotud õppematerjalide soetamise ja tõlkimise kulud on abikõlblikud, kuivõrd TAT sekkumistega seotud kirjandus ei pruugi Eestis olla kättesaadav.

TAT käskkirja eelnõu **punktiga 1.5** nähakse TAT käskkirja seletuskirja tähenduses TAT sekkumiste ja tegevuste sihtrühma kuuluvate valdkonna spetsialistide, teenuseosutajate ja poliitikakujundajate (nt valdkonna ministeeriumide esindajate) õppereisidel või väliskoolitustel (sh konverentsidel) osalemise kulu abikõlbliku kuluna otseselt ette. Kuna noorte õigusrikkujate retsidiivsuse vähendamiseks seotud

töö toimub erinevatel tasanditel, on oluline hoida, sh välisriikide kogemustest tulenevalt, teadmist TAT sekkumiste arendamise või uute meetodikate või mudelite juurutamisega seotud spetsialistide ja ekspertide ringis. Selliste teadmiseks saamiseks on vajalikud nii õppereisid, väliskoolitused kui (välis)konverentsid ning neil osalemise vajadus võib olla vajalik kõikides TAT sekkumistes või tegevustes. Kuivõrd TAT sekkumised näevad mh ette uudseid lahendusi, mille rakendamise kogemusi Eestis veel ei ole (nt perepõhised teraapiad vanglas, töö vaimse tervise häiretega noortega, Family-centered Care, koolitusprogrammid noortele või spetsialistidele uudsete meetodite või mudelite õppeks jne), on õppereiside ja väliskoolituste korraldamise ja seal osalemise eesmärk omandada valdkonnast paremad teadmised ja praktikad, oskused, tööriistad või -meetodid. Kui õppereisid on suunatud rohkem väliskspertidega kohtumisele, heade praktikate vahetamisele ja koostöökontaktide loomisele, siis väliskoolitustele ja -konverentsidelt on võimalik saada (kuid mitte ainult) teoreetilisi teadmisi, oskusi ja kogemusi.

Lähetada saab töölepingu alusel töötavat isikut, avaliku teenistuse ametnikku või juhtimise- või kontrollorgani liiget. Päevaraha makstakse lähetatud isikule (nt töölepingu alusel töötavad projektijuhid, avalikus teenistuses olevad poliitikakujundajad), muul juhul (nt MTÜ vormis tegutsev teenuseosutaja) makstakse toitlustuskulud. Abikõlblikud on lähetatud isiku lähetuskulud õppereisidel või väliskoolitustel (sh konverentsidel) osalemiseks, sh majutus-, transpordi-, reisikindlustuskulud, päevarahad, vajadusel viisakulud või kohalikud maksud või maksed. Projekti tegevuste elluviimisega seotud teistele isikutele (nt tugiisik) hüvitatakse toetatavate tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis tekivad õppereisidel või väliskoolitustel osalemisega, sh majutus-, transpordi-, reisikindlustus- ja toitlustuskulud, vajadusel viisakulud või kohalikud maksud või maksed. Lähetus- ja transpordikulud, sealhulgas päevarahad, on abikõlblikud õigusaktides kehtestatud maksustamisele mittekuuluvate piirmäärade ulatuses.

TAT käskkirja eelnõu punktiga 1.6 täpsustatakse kulu tasumist tõendavate dokumentide esitamist. Kuivõrd TAT käskkirja elluviija on riigiasutus, ei pea ta 12.05.2022 Vabariigi Valituse määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ §-i 24 lõike 3 kohaselt esitama kulu tasumist tõendavaid dokumente. Muul juhul (nt kui projektiks ei ole riigiasutus) võib rakendusüksus nõuda ka kulu tasumist tõendavaid dokumente.

Käesolevas seletuskirjas täpsustatakse justiitsministri 08. juuni 2023. a käskkirjaga nr 46 kehtestatud TAT käskkirja lisa seletuskirja punkti 5 „TAT-i sihtrühmad“ alapunktis „Valdkonna spetsialistid“ käsitletud vanglateenistusse kuuluvate isikute ringi ja vanglateenistusse kuuluvate isikute all tuleb mõista ka Sisekaitseakadeemia korrektsioonikolledži õppejõude ja korrektsioonikolledžis õppivaid isikuid.

3. Eelnõu vastavus ELi õigusele

Käskkiri eelnõu vastab järgmistele ELi määrustele:

- a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid;
- b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013.

4. Eelnõu mõjud

TAT käskkirja muudatustega on toetatavate tegevustega seotud kulud selgemini välja toodud, mis aitab elluviijal ja partneril oma ülesandeid paremini täita ja mis tagab abikõlblike kulude parema läbipaistvuse. Käskkirja eelnõu rakendamise kaasnevate kuludega on arvestatud TAT sekkumiste ja tegevuste planeerimisel ja nende rakendamine toimub TAT käskkirja eelarve piires. Elluviija esitab

rakendusasutusele TAT sekkumiste ja tegevuste kulud ja selle põhjendused üks kord aastas tegevuskava esitamisega.

5. Käskkirja jõustumine

Käskkirja punkt käskkirja lisa lisade, osaluskulude abikõlblikkusega, kaudsete kulude hüvitamise ja kulu tasumist tõendavate dokumentide esitamise osas jõustuvad tagasiulatuvalt alates käskkirja algse teksti jõustumisest, s. o alates 1. veebruarist 2023, kuna need on üksnes täpsustused TAT käskkirja esialgsesse teksti. Eelnõu punkt, mis käsitleb õppereisidel või konverentsidel osalemise kulude abikõlblikkust valdkonna spetsialistidele, poliitikakujundajatele ja teenuse osutajatele, jõustuvad 1. detsembrist 2023, kuid see vajadus on tõusetunud hiljem ja õppereiside korraldamisega peab alustama varakult.

6. Eelnõu kooskõlastamine

Käskkirja eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemis Rahandusministeeriumile, Siseministeeriumile, Haridus- ja Teadusministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele, seirekomisjonile ja Euroopa Komisjonile.